

TANUMS KOMMUN
kommun@tanum.se

2023-06-30

1 (20)

Dnr- SI 2023:2079

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Backa skola
i Tanums kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Backa skola* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Backa skola* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar, oberoende av könstillhörighet.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla varierade metoder och arbetssätt så att eleverna ges reellt inflytande och görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att lärare tillsammans diskuterar hur de allsidigt och kontinuerligt kan utvärdera och bedöma elevernas kunskaper genom tydliga strukturer för sambedömning i alla ämnen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **12 januari 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:2079) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen
Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag,
Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande,
2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Backa skola* leder och styr i flera delar skolans utveckling men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Rektorn skapar sig en god bild av verksamheten genom att följa upp skolenhetens kunskapsresultat, resultat gällande trygghet och hur undervisningen bedrivs. Rektorn analyserar resultaten utifrån flera aspekter så att beslutade utvecklingsåtgärder och fördelning av resurser möter de behov som finns på skolenheten. Rektorn har till stora delar skapat en ändamålsenlig organisation som ger förutsättningar för lärarna att samverka och för att det ska ske ett lärande i kollegiet. Vidare ser rektorn till att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas av samtliga lärare men det saknas upparbetade rutiner för hur nya och obehöriga lärare får introduktion och stöttning i sitt arbete. På skolenheten saknas ett jämställdhetsarbete som genomsyrar undervisningen även om att rektorn har kännedom om att elevernas kunskapsresultat skiljer sig utifrån ett könsperspektiv.

Uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorn skapar sig en bild av verksamheten genom att följa upp kunskapsresultat, hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen samt hur undervisningen bedrivs. Rektorn följer också upp vilka förutsättningar som finns för hur undervisningen bedrivs. Även tryggheten på skolenheten följs upp vilket beskrivs närmare i område *Trygghet och studiero*. Av inskickat material och i intervjuer framgår att elevernas kunskapsresultat följs upp vid flera tillfällen per läsår. Detta görs av lärare på individ- och gruppnivå och sedan av rektorn. Dessa uppföljningar ligger till grund för skolenhetens kvalitetsrapport och för planering av utvecklingsområden framåt. Parametrar som följs upp är bland annat pojkars och flickors resultat och skillnader mellan ämnen och lärare. Rektorn har noterat att måluppfyllelsen på skolenheten är hög men att det finns skillnader i flickor och pojkars resultat. När det gäller hur värdegrundsarbetet integreras följer rektorn bland annat upp det genom lektionsbesök, genom att delta vid lärarnas arbetslagsmöten och att ta del av lärarnas minnesanteckningar i de möten där rektorn inte deltar. Utifrån resultat av uppföljningar av elevernas upplevelser av värdegrunden på skolenheten är språkbruk ett område som skolenheten arbetar med strukturerat i samtliga klasser. Rektorn uppger att de ser goda effekter av detta arbete i flera klasser och att det i vissa klasser

fortsatt behöver vara ett fokus att jobba kring. Vidare följer rektorn upp att lärarna utgår från styrdokumentet genom att ta del av deras planeringar på skolans digitala lärplattform. Vidare följer rektorn bland annat upp hur undervisningen bedrivs genom lektionsbesök, via förstelärarna, genom samtal med elever och lärare samt genom elevhälsans arbete. Rektorn uppger att hen ser att undervisningen kan variera när det gäller variation och stimulans och att detta beror på att några lärare är nya i yrket och har begränsad erfarenhet. Genom att utveckla samverkan mellan rektorns två skolenheter är syftet att erfarenhetsutbyte ska ske mellan samtliga lärare.

Av Skolinspektionens granskning framkommer vidare att rektorn, utifrån ovanstående uppföljning, genomför en analys och att utvecklingsåtgärder och fördelning av resurser möter de behov som finns på skolenheten. Av intervjuer och inskickat material framgår att rektorn gör en analys för att identifiera skillnader mellan flickor och pojkar, mellan lärare och ämnen. Vidare väger rektorn in faktorer i analysen såsom undervisningens genomförande och de förutsättningar som getts lärare och utifrån identifierade utvecklingsområden. Utifrån vad som framkommer i analysen vidtar rektorn åtgärder, både på ett individuellt plan för enskilda lärare och på ett övergripande plan för skolenheten där exempelvis elevhälsan handleder lärare på både grupp- och individnivå. För att ge bättre förutsättningar för att möta elevers behov har en extra resurs satts in i samtliga klasser då rektorn identifierat elever med behov samt att det i årskurs 2 blivit en mycket stor grupp. Vidare har rektorn organiserat för en strukturerad samverkan mellan lärarna på Backa skola och en annan skolenhet i syfte att höja kompetensen hos lärarna samt säkerställa likvärdighet i undervisning och bedömning. Specialpedagogen handleder också, utifrån vad som framkommit i uppföljningen och analysen, lärarna vid uppkomna behov exempelvis har lärarna fått handledning för att kunna differentiera undervisningen i syfte att möta elevernas olika förutsättningar och behov på ett tydligare sätt. När det gäller fördelning av resurser så utgår rektorn ifrån uppföljning och analys där både lärare och elevhälsa är involverade. Hur resurser är fördelade följs upp och utvärderas kontinuerligt under läsåret. Om nya behov uppkommer sker antingen omfördelning av befintliga resurser eller tillsättning av nya.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn till stora delar skapat en ändamålsenlig organisation som ger goda förutsättningar för lärarna att samverka och för att det ska ske ett lärande i kollegiet. Enligt intervjuer och inskickat material samverkar lärare genom regelbundna möten såsom arbetslagsmöten och lärgrupper. Dessa leds av arbetslagsledare respektive förstelärare som träffar rektorn kontinuerligt för planering och uppföljning av de gemensamt beslutade arbetsområden som skolenheten arbetar

strukturerat med under läsåret. Områden som lärare samverkar kring är exempelvis elevvården, ämnesutveckling, lektionsplaneringar och samarbeten samt betyg och bedömning. Samtliga möten protokollförs så att rektorn kan ta del av vad som avhandlats. Hela den centralt placerade elevhälsan och lärarna träffas en gång i månaden på skolenheten men representanter för elevhälsan är placerade på skolenheten utifrån behov. Rektorn följer upp lärandet i kollegiet och att överenskomna arbetssätt ger avtryck i undervisningen som till exempel att den gemensamma lektionsstrukturen tillämpas i undervisningen. När det gäller skolans gemensamma förhållningssätt såg Skolinspektionen vid samtliga besökta lektioner att lärarna gör på ungefär samma sätt när det gäller uppstart och sammanfattning av lektioner. Samtliga intervjuade beskriver att den gemensamma lektionsstrukturen, som också är ett utvecklingsområde, har gett effekter i en ökad tydlighet av syfte och mål med undervisningen samt en lugnare arbetsmiljö i klassrummen för eleverna. Rektorn följer upp detta genom lektionsbesök och i medarbetarsamtal samt genom att förstelärare återkopplar lärarnas arbete med lektionsstruktur till rektorn.

Vidare visar granskningen att nya och obehöriga lärare får ta del av exempelvis aktuella skolutvecklingsområden, lokala planer och mötesstrukturer samt innehåll på uppstartsdagar men både lärare och rektorn uppger att det behövs rutiner med en tydlig introduktion för nya och obehöriga lärare på skolenheten. Ett tydligt mentorskap för dessa lärare är också något som saknas, enligt lärarna och rektorn. Däremot finns rutiner som är väl kända av skolans personal, till exempel finns ordningsregler som är beslutade av rektorn. Det finns även rutiner för till exempel frånvarorapportering, arbetet med ordningsregler och dokumentation av elevernas kunskapsutveckling.

Jämställdhetsarbete

Av granskningen framgår att det på skolenheten finns ett visst arbete gällande jämställdhet hos lärarna men att rektorn inte leder eller följer upp detta arbete så att det blir strukturerat. Av intervjuer och inskickat material framkommer att rektorn visserligen har kännedom om att elevernas kunskapsresultat skiljer sig åt utifrån ett könsperspektiv men att det inte är något som lyfts upp och specifikt arbetats med på skolenheten och rektorn uppger att hen inte följt upp undervisningen ur ett jämställdhetsperspektiv. Utifrån årskurs 6 terminsbetyg för hösten 2022 noteras att flickor får generellt högre betyg i matematik och svenska medan pojkar har högre betyg i engelska. I övrigt framkommer inte att rektorn följt upp andra resultat ur ett könsperspektiv än kunskapsresultat. I intervju uppger rektorn att detta är någonting som skolenheten behöver arbeta med och skaffa sig en högre kompetens kring vad som gynnar pojkars respektive flickors lärande. Lärarna ger exempel på att de

använder talpinnar för att säkerställa att alla elever får talutrymme. Detta är något de gör på eget initiativ och som inte styrs eller följs upp av rektorn.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar, oberoende av könstillhörighet.

Skolinspektionens granskning visar att det på Backa skola saknas ett strategiskt jämställdhetsarbete. Även om rektorn följer upp och identifierar skillnader mellan pojkar och flickors kunskapsresultat så saknas ett strategiskt jämställdhetsarbete för att komma tillrätta med skillnaderna.

Enligt skollagen och läroplanen ska skolan aktivt och medvetet främja flickors och pojkars lika rätt och möjligheter oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar att synliggöra och motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn påbörjar ett strategiskt jämställdhetsarbete för att säkerställa att alla elever, oavsett könstillhörighet, ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. Ett sätt att utveckla ett strategiskt jämställdhetsarbete kan exempelvis vara att rektorn på medarbetarsamtal systematiskt följer upp hur lärarna aktivt och medvetet arbetar med jämställdhet i undervisningen. Rektorn bör också följa upp andra resultat så som elevernas trygghet och trivsel, andel åtgärdsprogram och incidentrapporter ur ett könsperspektiv. Undervisningen behöver också systematiskt följas upp för att undersöka om det finns strukturer som bidrar till att skapa och vidmakthålla könsskillnader. Det kan vidare handla om att rektorn följer upp att lärare tar vara på de moment som finns i kursplanen för att undervisa om jämställdhet. Undervisningen ska stimulera eleverna att diskutera jämställdhet i samhället och i skolan. Rektorn kan också behöva följa upp att lärare på ett medvetet sätt speglar dessa värderingar i undervisningens innehåll och i sin ämnesdidaktik. Ytterligare ett sätt kan vara att rektorn utformar gemensamma strategier på skolenheten för hur jämställdhet inkluderas och genomsyrar undervisningen. Rektorn behöver försäkra sig om att varje lärare och all

personal på skolan verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Eleverna på Backa skola får till flera delar en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, även om det finns variationer mellan olika ämnen och lärare. Undervisningen är till viss del målfokuserad, delvis varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Vidare är den strukturerad med en tydlig lektionsstruktur. Undervisningens innehåll och arbetssätt är till viss del anpassat till elevgrupp och enskilda individer. Undervisningen innehåller vissa inslag som stärker elevernas självförtroende och lärarna har generellt höga förväntningar på eleverna. I undervisningen ges eleverna i viss omfattning möjligheter att reflektera över sitt lärande och får strategier för detta. På skolenheten saknas dock ett arbetssätt där eleverna är delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Variation, struktur och aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen på Backa skola till viss del är målfokuserad, delvis varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Undervisningen är till stora delar välstrukturerad med tydliga inledningar och ofta med sammanfattande avslut. Av intervjuer och lektionsobservationer framgår att lärare stöttar och hjälper eleverna på ett aktivt och adekvat sätt. Vid Skolinspektionens observationer går samtliga lärare runt bland eleverna och hjälper dem att komma igång med sina uppgifter och att komma vidare i sitt arbete. På samtliga observerade lektioner visas lektionens innehåll och mål för eleverna på storbildsskärm och samtliga lärare går igenom lektionens innehåll för eleverna. Ett flertal lärare återknyter också till moment som eleverna arbetat med vid tidigare lektionstillfällen och några lektioner avslutas med att läraren

sammanfattar lektionens innehåll tillsammans med eleverna. På skolenheten har man sedan tidigare, bland annat för att främja studiero, kommit överens om en tydlig och visuell lektionsstruktur där eleverna kan se vad lektionen ska innehålla och vilka övergripande mål som ska nås vilket både elever och lärare uppger att alla lärare använder sig av. Det varierar bland eleverna i intervjuer hur de upplever att lärarna berättar syftet med lektionerna och varför undervisningen har ett visst innehåll. När det gäller hur undervisningen varierar visar lektionsobservationerna att det skiljer sig mellan olika lärare och olika ämnen vilket eleverna också uppger i intervju. Flera lärare använder sig av olika arbetssätt där eleverna till exempel arbetar med både muntliga och skriftliga arbetsuppgifter och spelar lärande spel. Ett flertal lärare varierar även undervisningen genom olika arbetsformer som till exempel att eleverna får arbeta med sin bänkkompis eller i mindre grupper. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer noteras vid ett par tillfällen att eleverna arbetade med enskilda uppgifter under hela lektionstillfället utan variation i arbetssätt och arbetsformer.

Stimulans och anpassning

Granskningen visar att undervisningen innehåller vissa inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära samt att lärarna uppmuntrar dem inför uppgifter. Vid flera lektionsobservationer uppmuntrar läraren hela klassen genom att under, eller i slutet, av lektionen säga att eleverna arbetar bra och bekräfta deras kunskaper. Majoriteten av de intervjuade eleverna uppger att de upplever att lärarna vill att de ska lyckas och att de peppar dem mycket i deras lärande. Lärarna arbetar för att skapa ett tillåtande klimat i klassrummet genom att tydligt markera vad som gäller i klassrummet. Om det är så att lärarna uppmärksammar att något inträffar som kan skapa oro eller otrygghet tas det upp direkt i klassrummet med eleverna. Eleverna uppger i intervju att det är okej att svara fel och att de ofta pratar om bemötande i klassrummet med sina lärare.

Granskningen visar att undervisningens innehåll och arbetssätt till viss del är anpassat till aktuell elevgrupp och att arbetet i viss mån stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Det framkommer av lektionsobservationer att innehållet mestadels är detsamma för samtliga elever och att arbetsuppgifter är av samma svårighetsgrad, men av inskickade dokument och intervjuer framgår att det förekommer att lärarna, genom att anpassa uppgifter, kan arbeta med att utmana de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling, till exempel finns läroböcker i ämnet matematik med olika svårighetsgrad. I natur- och samhällsorienterade ämnen utgår eleverna från samma grunduppgifter men eleverna får möjlighet till utmaning och fördjupning vid behov. Lärarna uppger att de tycker att det är en utmaning att differentiera undervisningen så att alla elever får det som de

behöver utifrån sina individuella förutsättningar. Vid behov ger elevhälsan stöd och handledning för att lärarna ska kunna möta elevers olika behov vilket rektorn uppger sker med regelbundenhet. Genom att ta del av lärarnas lektionsplaneringar säkerställer rektorn att det finns en variation i undervisningen. Hen beskriver också att elevhälsan ger lärarna handledning i att differentiera undervisningen för att möta alla elevers behov men att lärarna signalerat till hen att de upplever att det är ett dilemma att kunna anpassa undervisningen så att den möter samtliga elevers förutsättningar och behov.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna under ledning av rektorn fortsätter arbetet med att utveckla en flexibel undervisning, där alla elever oavsett var de befinner sig i sin kunskapsutveckling, får arbeta med ett utmanande innehåll på lämplig nivå. Genom att samtliga elever får möjlighet att få uppgifter och aktiviteter som utvecklar och utmanar deras tänkande bör förutsättningar för elevernas intresse och motivation för skolarbetet öka.

Elevernas delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna till viss del får möjlighet att utveckla strategier för inläring. Av intervjuer framgår att eleverna har pratat om olika sätt att lära sig saker, framförallt i ämnet matematik. Lärarna beskriver att de i samtliga ämnen tillsammans med eleverna samtalar om utvecklingen i deras lärande, exempelvis i slöjd där lärarna sparar elevernas produktioner genom fotografier, som en utgångspunkt för samtalet om elevernas lärande. Genom att lärarna kontinuerligt jobbar med att eleverna får sätta ord på hur de lär sig märker de att eleverna utvecklar sina svar och en egen insikt hur deras inlärningsprocess går till.

Skolinspektionens granskning visar vidare att det i stort sett saknas ett arbetssätt där eleverna kontinuerligt är med i planering och utvärdering av undervisningen. Visserligen framgår att eleverna gör en utvärdering i slutet av varje läsår som ligger till grund för framtida planering och enskilda lärare beskriver i intervju att de emellanåt kan fråga efter elevernas synpunkter efter en lektion eller en skoldag. Lärarna säger att det är svårt att involvera eleverna i planeringen av undervisningen då det finns tydliga mål i ämnet som ska täckas och att det är något som de behöver utveckla på skolenheten. Majoriteten av eleverna uppger att de sällan får möjlighet att ha inflytande, att påverka och utvärdera undervisningen. Rektorn uppger att hen utgår från vad eleverna har svarat i den utvärdering som görs i slutet av läsåret och utifrån dessa arbetar skolenheten med andra mål som lektionsstruktur och inte med elevernas delaktighet och inflytande.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla varierade metoder och arbetssätt så att eleverna ges reellt inflytande och görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att det på Backa skola saknas arbetssätt där eleverna på ett påtagligt sätt är delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Även om elever kan vara delaktiga i val av arbetssätt och arbetsformer ges eleverna ett mycket begränsat inflytande när det gäller möjligheten att vara delaktiga i undervisningens innehåll och utvärdering.

Enligt skollagen ska elever ges ett reellt inflytande över utbildningen och enligt läroplanen ska läraren tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Vidare framgår av läroplanen att rektorn har ett särskilt utpekat ansvar för att se till att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Vidare ska undervisningen bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för ett aktivt deltagande i samhällslivet. Genom att elever får delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen kan elever utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna under ledning av rektorn arbetar aktivt för att öka elevernas delaktighet i både planeringen och utvärderingen av undervisningen. Till exempel behöver lärarna beakta de synpunkter som eleverna för fram och låta dessa påverka planering och genomförande. Det kan vara allt från att undervisningens innehåll präglas av elevernas erfarenheter till att eleverna bidrar med idéer om arbetssätt och arbetsformer. När läraren utvärderar undervisningen är det väsentligt att läraren inhämtar elevernas synpunkter om hur undervisningen genomförts avseende innehåll, arbetsformer och arbetssätt. Dessa utvärderingar behöver göras kontinuerligt, under terminens gång, och inte bara i slutet av en termin eller en årskurs. Detta är särskilt viktigt om undervisningen inte fungerar, så att läraren har möjlighet att förändra upplägg och genomförande i befintlig undervisningsgrupp.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen
Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och
medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och
inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. På skolenheten bedrivs ett medvetet förebyggande och främjande arbete för att skapa trygghet, vilket innebär kartläggning av elevernas upplevelser av trygghet och åtgärder som bygger på analys. Det bedrivs också att samlat och strukturerat arbete för att skapa studiero där eleverna är delaktiga i utformandet av regler. Personalen på skolenheten arbetar även främjande och förebyggande med studiero genom att alla lärare har ett gemensamt förhållningssätt gällande lektionsstruktur.

Trygghet

Granskningen visar att det bedrivs ett medvetet arbete för att skapa trygghet på skolenheten. Av inskickade dokument och i intervjuer framgår att elevernas upplevelser av trygghet kontinuerligt kartläggs genom enkäter, individuella elevintervjuer, klassråd och elevråd samt genom uppföljning av kränkingsanmälningar. Resultaten analyseras av både lärare, elevhälsa och skolledning som sedan riktar insatser utifrån vad resultaten visar. Bland annat arbetar personalen på skolenheten med att förbättra elevernas språkbruk då eleverna signalerat att det ofta förekommer att elever uttrycker sig nedsättande mot varandra, främst under raster. Samtliga klasser arbetar kontinuerligt utifrån ett gemensamt material med olika utformning beroende på behov och ålder och kommunens ungdomsvägledare driver ett arbete kring språk och bemötande tillsammans med elevrådet på skolenheten, detta arbete inkluderar även bemötande på sociala medier. Arbetet har följts upp under läsåret där det konstaterats att det gett effekt i flera klasser men att det i flera klasser strukturerat behöver arbetas vidare med. Lärarna uppger att de uppmärksammar när språkbruket blir sämre och att de då tar samtal med klassen för att uppmärksamma och medvetandegöra dem om vad som händer och hur det påverkar. Det blir en positiv effekt av dessa samtal, säger de. På skolenheten, som är liten, genomförs gemensamma aktiviteter, såsom julpyssel, i syfte att skapa en vi-känsla hos eleverna. Eleverna uppger att de känner sig trygga på skolenheten men att det ofta är bråk och tjafs på skolgården på rasterna. Det finns dock många vuxna ute som agerar när det uppstår konflikter. Genom att organisera rastaktiviteter som fritidspersonal håller i uppger lärare och rektor att rasterna

fungerar bättre men att de ännu inte gjort någon strukturerad uppföljning av de insatser de satt in under läsåret för att öka elevernas trygghet. Denna uppföljning kommer att ske vid läsårets slut. Eleverna är med i framtagandet av skolans ordningsregler och de får ta del av resultaten från gjorda enkäter i sina klasser och på elevråd. Det sker också en individuell intervju med samtliga elever varje vårtermin där elevernas upplevelser kring trygghet och trivsel fångas upp. Att själva vara goda förebilder och värna om goda relationer till eleverna hoppas lärarna bidrar till en trygg och god miljö för eleverna och betonar att alla elever är allas elever på skolenheten.

Studiero

Granskningen visar att det på skolenheten finns ett samlat och strukturerat arbete kring studiero som eleverna deltar i. Enligt inskickad dokumentation och i intervjuer framgår att studiero är ett prioriterat område att arbeta med. Personalen på enheten arbetar gemensamt med studiero med utgångspunkt i en gemensam lektionsstruktur som ska skapa en förutsägbarhet för eleverna och därmed främja arbetsmiljön genom lugn och tydlighet på lektionerna. Mobiltelefoner tillåts inte under lektionerna utan låses in. Arbetet med studiero sker i de två olika arbetslagen och vid gemensamma möten där studiero och undervisning diskuteras. Arbetet med studiero följs upp i samtal med eleverna och i enkäter samt varje läsår genomförs en individuell intervju med samtliga elever där studieron tas upp. Lärarna beskriver att det är ett ständigt pågående arbete för att ha en god studiero i klassrummen och att lärarna agerar direkt om det brister och samtalar med eleverna om vad som sker och om hur de gemensamt vill ha det i klassrummet. Om det är långa lektioner eller om de märker att eleverna tappat fokus lägger de in rörelsegymnastik en stund vilket ger gott resultat. Eleverna beskriver i intervju att studieron varierar och att det är skillnad mellan ämnen och lärare men att lärarna säger till om det blir pratigt och att det ger effekt i klassrummet. Det framgår att eleverna är delaktiga i framtagandet av ordnings- och klassrumsregler och eleverna känner till vilka regler som gäller, bland annat använder lärarna sig av vissa tecken för att skapa studiero. Vid flera av de lektionsobservationer som Skolinspektionens genomförde sträckte undervisande lärare upp sin arm för att signalera att eleverna skulle tystna vilket de också gjorde. Lärare, representanter för elevhälsan samt rektorn uppger att de insatser som de gjort för att ha en god studiero har gett god effekt och att eleverna också uttrycker detta.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde för bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen
9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen
Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens beslut är följande. Granskningen visar att rektorn analyserar skillnader i bedömning och betygsättning i olika årskurser och ämnen. Rektorn för diskussioner med lärarna utifrån dessa analyser. Vidare visar granskningen att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg men det finns lärare som saknar möjlighet att regelbundet samverka med ämneskollegor kring bedömning av elevernas kunskaper.

Diskussion och analys av omdömen och betyg

Av Skolinspektionens granskning framgår att rektorn analyserar skillnader i bedömningar och betyg i olika årskurser och ämnen där rektorn identifierat skillnader mellan flickors och pojkars kunskapsresultat. Av inskickad dokumentation och i intervjuer framkommer att varje lärare, i slutet av varje läsår och efter satta betyg, förklarar hur de har arbetat och orsakerna till skriftliga omdömen och satta betyg i en enskild analys. Denna inbegriper både resultaten för elever som inte uppnått kriterierna för bedömning alternativt betygskriterierna samt resultaten för de som har uppnått dessa. Rektorn tar sedan del av dessa analyser och gör egna sådana. Vidare uppger rektorn att hen analyserar skillnader och avvikelser i kunskapsresultat utifrån olika parametrar såsom flickor/pojkar, ämnen, resultat på nationella prov och bedömningsstöd. I rektorns analys av skillnader i kunskapsresultat framkommer att rektorn inte uppmärksammat några avvikelser i den bedömning som gjorts. Rektorn berättar att hen har samtal med lärare om omdömen och betyg avviker och att hen sätter in stöd och ger lärarna kompetensutveckling vid behov.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg men det finns lärare, exempelvis idrottslärare, som saknar möjlighet att regelbundet samverka med ämneskollegor kring bedömning av elevernas kunskaper. Av intervjuer och inskickad dokumentation framkommer att lärare som undervisar i ämnen där nationella prov ges har kommungemensamma dagar där sambedömning och diskussioner kring bedömning och betygsättning är strukturerade. Dessa infaller med regelbundenhet vid några tillfällen per läsår men sådana tillfällen

saknas för lärare i andra ämnen och för alla årskurser. Enligt lärarna så sambedömer de i kollegiet regelbundet men det finns lärare som är ensamma i sina ämnen och de upplever en osäkerhet kring likvärdighet och bedömning. Då rektorn har skolledaransvar för två skolenheter i kommunen avser hen att under nästa läsår strukturera upp och ge förutsättningar för sambedömning mellan de två skolenheterna i syfte att öka lärarnas bedömarkompetens samt öka förutsättningar för likvärdighet i bedömning och betygsättning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att lärare tillsammans diskuterar hur de allsidigt och kontinuerligt kan utvärdera och bedöma elevernas kunskaper genom tydliga strukturer för sambedömning i alla ämnen.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte ger samtliga lärare tillräckliga förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen. Även om sambedömning sker strukturerat i de ämnen och i de årskurser där nationella prov genomförs så saknas denna systematik i övriga ämnen vilket är något som lärarna på skolan efterfrågar.

Enligt skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas och rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. Läraren ska utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn ser till att samtliga lärare ges förutsättningar att samverka i syfte att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Detta för att säkerställa likvärdigheten i de bedömningar som görs, och att lärare genom detta ytterligare utvecklar sin bedömarkompetens. Sambedömning är ett betydelsefullt redskap för ökad likvärdighet eftersom det bidrar till en gemensam syn på vad som ska bedömas och hur bedömningen ska gå till. Detta bör ske med en tydlig struktur för möten, innehåll och dokumentation. När lärare gemensamt tolkar och värderar bedömningsunderlag utifrån syfte, centralt innehåll och betygsriterier samt den undervisning som har bedrivits, syftar detta till ökad samsyn lärare emellan. Rektorn behöver alltså skapa förutsättningar för lärarna så att det finns en samstämmighet kring hur styrdokumentet tolkas och hur elevprestationer bedöms och vägs ihop. Skolenhetens rektor har därför en viktig roll för att skapa dessa förutsättningar för samtliga lärare så att de kan kvalitetssäkra sina bedömningar och

betyg på olika sätt och med hjälp av andra lärare, både inom och mellan skolor. Detta är speciellt viktigt för lärare som är ensamma inom sitt ämne på en skolenhet. Rektorn behöver därför se till att lärare får tid och möjlighet tillsammans med kollegor att diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättning, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Detta för att skapa en likvärdighet och samsyn i bedömning och betygssättning.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Larsson

Beslutsfattare

Signerat av: Maria Larsson

X Maria Lodmark

Föredragande / Utredare

Signerat av: Maria Lodmark

I handläggningen av ärendet har även utredare Gunilla Feiff medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Tre gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 30 maj -1 juni 2023. Besöket genomfördes av Maria Lodmark och Gunilla Feiff.

Backa skola är en kommunal grundskola i Tanums kommun. Skolan har läsåret 22/23 87 elever i årskurserna F-6. Skolenheten leds av en rektor.

Formulär för huvudmannens redovisning

Utvecklingsområde: Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar, oberoende av könstillhörighet.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde: Rektorn och lärarna behöver utveckla varierade metoder och arbetssätt så att eleverna ges reellt inflytande och görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde: Rektorn behöver se till att lärare tillsammans diskuterar hur de allsidigt och kontinuerligt kan utvärdera och bedöma elevernas kunskaper genom tydliga strukturer för sambedömning i alla ämnen.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: